

Nye nasjonale anbefalinger for smittevern

Globale menneskeforflyttinger og økende forekomst av antibiotikaresistens har aktualisert behovet for en felles, nasjonal standard for smittevern i odontologisk praksis. Etter et omfattende treårig arbeid, er anbefalingene klare.

«Grunnlaget for alt smittevernarbeid er basale smittevernrutiner. Disse må være gode nok til at all tannbehandling er trygg for pasient og behandler, uavhengig av smittestatus», står det i «Retningslinjer for smittevern ved de odontologiske lærestedene i Norge» publisert i januar 2015.

Med dette dokumentet som utgangspunkt, foreligger i høst de første nasjonale anbefalingene for smittevern i odontologisk praksis.

Anbefalingene er utarbeidet i et samarbeid mellom de odontologiske lærestedene i Bergen, Oslo og Tromsø, Kompetansesenteret for dekontaminering Oslo Universitetssykehus (OUS), Den Norske Tannlegeforening, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet.

Skal sikre en forsvarlig praksis

– Vi ønsker å heve kompetansen på smittevern blant tannleger og tannhelsepersonell i Norge. Anbefalingene skal sikre en forsvarlig praksis på området, sier Morten Enersen, spesialist i periodonti og førsteamanuensis ved Institutt for oral biologi, Universitetet i Oslo (UiO).

Han sitter i Arbeidsgruppen for smittevern i klinisk odontologisk virksomhet. De nye anbefalingene vil gi den norske tannhelsetjenesten oppdaterte retningslinjer og prosedyrer innen

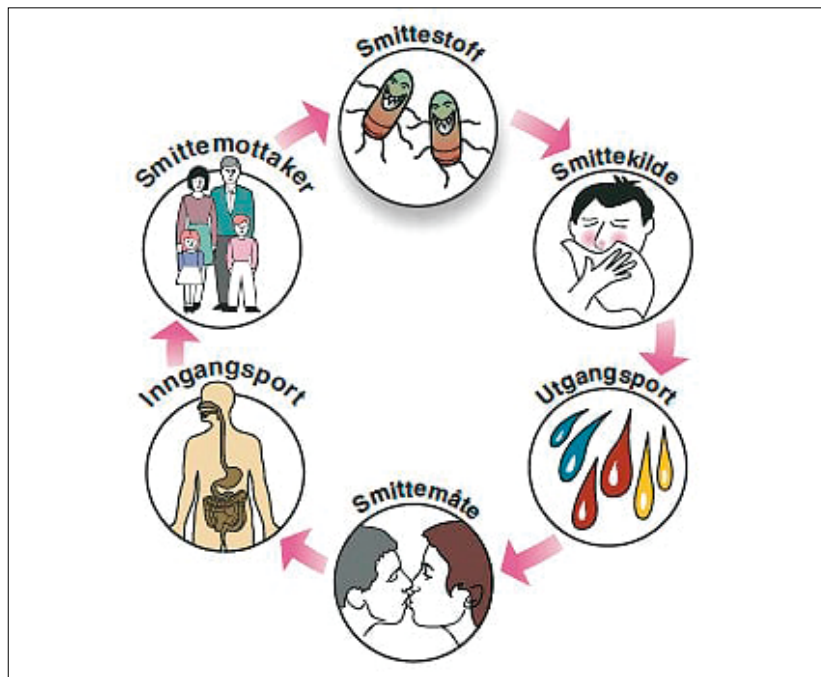
smittevern, og et faglig rammeverk for utforming, implementering og evaluering av interne infeksjonskontrollprogrammer i tannlegepraksis.

I 2015 publiserte regjeringen Nasjonal strategi mot antibiotikaresistens 2015–2020, der to av de overordnede målene er å redusere den totale bruken av antibiotika og å øke kunnskapen om hva som driver utvikling og spredning av antibiotikaresistens. (Folkehelseinstituttet).

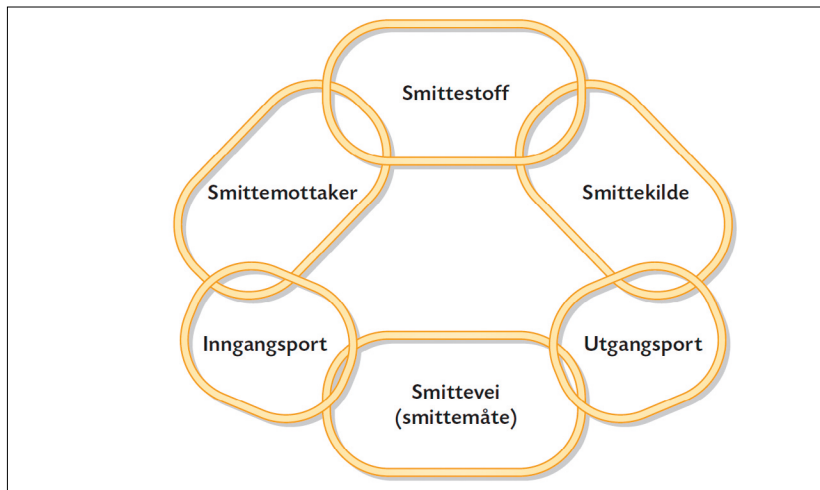
– Med den kunnskapen vi i dag har om mikrobiologi og smittevern, er det all grunn til å styrke det basale smittevernet. Det er helt i tråd med det myndighetene ønsker, og viktig i relasjon til handlingsplanen for å redusere bruken av antibiotika. Smittevern og antibiotikaresistens er tett forbundet, sier han.

Førsteamanuensis ved UiO, og spesialist i periodonti, Morten Enersen, mener tannleger har en vanskelig klinisk arbeidssituasjon og at det er lett å trå feil når det gjelder smittevern. Foto: Fredrik Pedersen, UiO.

Smittekjeden. Kilde: Vettviten.no

Smittekjeden. Kilde: Folkehelseinstituttet.

Har avdekket avvik

Inntil nå har ikke odontologisk praksis i Norge hatt egne standarder for smittevern. Det har alltid vært et sterkt fokus på «hygiene» ved de odontologiske lærestedene og blant norske tannleger generelt, men tannlegene har vært nødt til å lage sine egne hygieneprogram i klinikken, med utgangspunkt i overliggende lovverk som blant annet Smittvernloven med diverse forskrifter.

– Klinikerne har praktisert etter beste evne. Etter forutsetningene har smittevernet vært godt, selv om det lett kan forekomme avvik ute i praksis. Tannle-

ger har en vanskelig klinisk arbeidssituasjon, og det er lett å «trå feil» når det gjelder smittevern, sier Enersen.

Gjennom revidering, er målet at de faglige anbefalingene på sikt skal bli en retningslinje som utgår fra Helsedirektoratet.

– Vår erfaring fra de siste årene er at odontologi og smittevern ikke er blitt prioritert fra helsemyndighetene sin side. Vi er en del av primærhelsetjenesten, men har ikke hatt andre standarder å gå ut ifra enn de som myndighetene har utarbeidet for andre deler av helsevesenet, sier han.

– Sørg for at personalet er vaksinert MRSA og andre multiresistente bakterier er fryktet blant helsepersonell. Da arbeidsgruppen begynte å jobbe med de faglige anbefalingene, trodde Enersen at kapitlet «Multiresistente mikrober i tannhelsetjenesten» ville bli omfattende. Slik ble det ikke. Når det basale smittevernet er satt i system og fungerer tilfredsstillende, er det få tilstander man behøver å ta ekstra hensyn til.

– Sørg for at alt personalet er vaksinert for influensa og hepatitt B, og at

Faglige anbefalinger for smittevern i odontologisk klinisk praksis

- * At bakterier utvikler resistens mot antibiotika er et økende problem både i Norge og internasjonalt.
- * De viktigste tiltakene for å motvirke resistensutvikling er å forebygge infeksjoner og begrense antibiotikabruk.
- * Anbefalingene for smittevern i odontologisk praksis er utarbeidet av Arbeidsgruppen for smittevern i klinisk odontologisk virksomhet.
- * Folkehelseinstituttet står som utgiver, men dokumentet eies av de tre odontologiske lærestedene i Norge ved universitetene i Bergen, Oslo og Tromsø.
- * Dokumentet er samkjørt med lovverk og forskrifter utgitt av helsemyndighetene. Kravene er overlappende med de kravene man har i helsetjenesten ellers. Dokumentet har en rikholdig referanseliste.
- * De faglige anbefalingene for smittevern finner du på nettsidene til Den Norske Tannlegeforening og på nettsidene til Universitetet i Bergen, Oslo og Tromsø. Dokumentet er også distribuert til fylkestannlegene.
- * Det er ansvarlig leders ansvar å se til at smittevernet blir ivaretatt på en god måte. Det er et krav om at alle ansatte får opplæring i smittevern.

stikkskadeprosedyre foreligger og lar seg gjennomføre som en del av HMS-prosedyrene. Alle instrumenter skal vaskes i dental oppvaskmaskin og deretter autoklaveres. Dette gjelder også ikke-slimhinnepenetrerende instrumenter fordi alle kroppsvæsker, inklusive

saliva, kan inneholde smittestoff, sier Enersen.

Tone Elise Eng Galåen